

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av 9 § lagen om exportkostnadsavgift för mjölk, svinkött och spannmål samt ändring av lagen om accis på gödselmedel

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att exportkostnadsavgiften för spannmål sänks till 10 penni per kg och att accisen på gödselmedel sänks med 30 penni per kg kväve.

Avsikten är att den sänkta exportkostnadsavgiften för spannmål börjar uppbäras från och med den 1 augusti 1992 och den sänkta gödselaccisen från och med den 1 september 1992.

MOTIVERING

1. Nuläget och de föreslagna ändringarna

I lantbruksinkomstlagen (736/89) bestäms grunderna för hur lantbruket skall delta i finansieringen av exporten av lantbruksprodukter. Lantbrukets exportkostnadsandel täcks bl.a. genom olika exportkostnadsavgifter och skatter som gäller foder och gödselmedel. Intäkterna från avgifterna och skatterna kan även användas för att täcka utgifter för balansering av lantbruksproduktionen.

Exportkostnadsavgift för spannmål har uppburits sedan hösten 1990. På grund av tre goda skördeår i rad har behovet av spannmålsexport varit stort. Exportkostnadsavgiftens belopp har varierat enligt spannmålssort och skördeår. Från och med den 1 juli i år är exportkostnadsavgiften för vete 40 penni, råg 70 penni samt korn och havre 20 penni per kg spannmål.

I år kommer den totala spannmålsskörden enligt de preliminära beräkningarna att uppgå till ca 2 300 milj. kg. Den totala skörden blir således en tredjedel mindre än år 1991. Såväl de tilltagande arealerna trädesjord som den ställvis torra sommaren är faktorer som bidragit till att skörden minskat. För brödsädens del kommer skörden att vara mindre än det inhemska behovet och lagret kan således minskas. Skör-

den av fodersäd beräknas vara i balans med den inhemska användningen till hemmamarknadspris, men skörden torde inte åtminstone helt och hållet täcka användningen till världsmarknadspris. Av denna anledning minskar även lagren av fodersäd.

Den minskade skörden kommer att förbättra marknadsläget för spannmålen betydligt. Vad årets skörd beträffar kommer kommersiell spannmålsexport inte att behövas. Därför föreslås att lagen om exportkostnadsavgift för mjölk, svinkött och spannmål ändras så att exportkostnadsavgiften för spannmål sänks till 10 penni per kg. Exportkostnadsavgifterna fastslås för ett kalenderår närmast av budgettekniska skäl. Avsikten är att senare i anslutning till budgetpropositionen för 1993 föreslå att lagens giltighetstid förlängs. För att spannmålshandeln skall vara stabil och för att odlarna skall behandlas jämnt är det viktigt att exportkostnadsavgiften inte ändras mitt i skördeåret. Därför är det meningen att sänkningen av exportkostnadsavgiften för spannmål skall beröra hela den 1992 års skörd som marknadsförs. Avsikten är att den sänkta exportkostnadsavgiften för spannmål börjar uppbäras genom statsrådets beslut från ingång- en av augusti 1992.

Den gällande lagen om accis på gödselmedel gäller till utgången av år 1994. Med hjälp av

intäkterna från accisen har man finansierat en betydande del av lantbrukets exportkostnadsandel. Accisen på gödselmedel föreslås bli sänkt med 30 penni per kilogram kväve, vilket betyder att accisen blir 2,60 mk per kg kväve.

Sedan år 1992 har accis även uppburits på gödselmedel som använts för skogsgödsling. Skogsgödselmedlens andel av den totala försäljningen av gödselmedel understiger 1 %. För att gödselmedelsaccisen kan anses ha begränsat den i sig behövliga skogsgödslingen, föreslås att gödselmedel för skog helt befrias från gödselmedelsaccis. Ändringen kan genomföras genom att man till 5 § i lagen fogar en ny 5 punkt, enligt vilken gödselmedel som uteslutande används för skogsgödsling är accisfria, samt genom att man till lagen fogar en ny 6 § som möjliggör att accisen även slopas beträffande andra gödselmedel för skog.

För att stabiliteten inom gödselmedelsindustrin och handeln med gödselmedel skall tryggas bör sänkningarna träda i kraft innan handeln med gödselmedel inleds på hösten. Avsikten är att den sänkta accisen på gödselmedel genom statsrådets beslut skall börja uppbäras från ingången av september 1992.

2. Ärendets beredning

Propositionen har beretts som tjänsteupdrag vid jord- och skogsbruksministeriet och finansministeriet. Marknadsföringsrådet för lantbruket har förordat propositionen.

1.

Lag

om ändring av 9 § lagen om exportkostnadsavgift för mjölk, svinkött och spannmål

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 9 § 1 och 3 mom. lagen den 10 december 1990 om exportkostnadsavgift för mjölk, svinkött och spannmål (1062/90),

dessas lagrum sådana de lyder i lag av den 26 juni 1992 (562/92), som följer:

9 §

Exportkostnadsavgiften för vete, råg, korn och havre är 10 penni per kilogram spannmål som en spannmålsaffär har köpt, förmedlat, berett till foder eller i försäljningssyfte tagit emot för malning.

Exportkostnadsavgiften för vete och råg gäller inte spannmål för vilken upplagrings-

3. Propositionens ekonomiska verkningar

I budgeten och tilläggsbudgeten för år 1992 har 2 995 milj. mk anvisats för exportstöd för lantbruksprodukter. Anslaget i fråga motsvaras av lantbrukets finansieringsandel som beräknas vara 1 450 milj. mk. I lantbrukets andel uppstår ett underskott på 255 milj. mk i uppbörden. Underskottet täcks år 1993. Det beräknas att olika sådana avgifter som täcker lantbrukets exportandel, underskottet inberäknat, nästa år tas ut till ett belopp på ca 745 milj.mk.

4. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa. Den sänkta exportkostnadsavgiften för spannmål börjar genom statsrådets beslut uppbäras från och med den 1 augusti 1992 och sänkningen av accisen på gödselmedel från och med den 1 september 1992. Detta bemyndigande har givits statsrådet i 3 § lagen om exportkostnadsavgift för mjölk, svinkött och spannmål och i 10 § lagen om accis på gödselmedel.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

och köpeavtal om brödsäd har slutits enligt jord- och skogsbruksministeriets beslut om upplagrings- och köpeavtal angående brödsäd (667/91).

Denna lag träder i kraft den 1992 och den tillämpas från och med den 1 augusti 1992.

2.

Lag**om ändring av lagen om accis på gödselmedel**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 7 december 1979 om accis på gödselmedel (881/79) 4 § och 5 § 3 och 4 punkten, sådana de lyder i lag av den 30 december 1991 (1679/91), samt fogas till 5 § en ny 5 punkt och till lagen en ny 6 § som följer:

4 §

Accisen på gödselmedel är 2,60 mark per kilogram kväve och 1,70 mark per kilogram fosfor.

5 §

3) gödselmedel som används såsom råvara eller biämne vid industriell produktion eller förbrukas direkt vid första användningen när en vara tillverkas,

4) gödselmedel som används vid sådan rening av avfallsvatten som bygger på en biologisk process, samt

5) gödselmedel som lämpar sig uteslutande för skogsgödsling.

6 §

Har andra än i 5 § 5 punkten avsedda gödselmedel använts för skogsgödsling, har förbrukaren rätt att på ansökan återfå accisen på de villkor som statsrådet fastställer. Accisåterbäring betalas inte om den är mindre än 100 mark.

Accisåterbäring betalas inte till den som av de skogsförbättringsmedel som avses i lagen om skogsförbättring (413/67) i understöd får ett belopp som motsvarar accisen på gödselmedel.

Denna lag träder i kraft den 1992 och den tillämpas från och med den 1 september 1992.

Helsingfors den 17 augusti 1992

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Jord- och skogsbruksminister *Martti Pura*

1.

Lag**om ändring av 9 § lagen om exportkostnadsavgift för mjölk, svinkött och spannmål**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 9 § 1 och 3 mom. lagen den 10 december 1990 om exportkostnadsavgift för mjölk, svinkött och spannmål (1062/90),

dessas lagrum sådana de lyder i lag av den 26 juni 1992 (562/92), som följer:

Gällande lydelse

9 §

Exportkostnadsavgiften för vete som säljs för något annat ändamål än för att användas som utsäde är 40 penni, och för råg som säljs för något annat ändamål än för att användas som utsäde 70 penni per kilogram spannmål som en spannmålsaffär har köpt, förmedlat, berett till foder eller i försäljningssyfte tagit emot för malning. På motsvarande sätt är exportkostnadsavgiften för korn och havre 20 penni per kilogram spannmål samt för utsädesvete och utsädesråg 20 penni per kilogram.

Om det pris som odlaren får för vete eller råg sedan exportkostnadsavgiften har dragits av dock underskrider det med exportkostnadsavgiften minskade, vid tiden för försäljningen gällande säsongsdifferentierade riktpriiset på korn, skall avgiften sänkas med ett belopp som motsvarar underskridningen, dock högst med 40 penni per kilogram i fråga om vete och högst med 70 penni per kilogram i fråga om råg. Exportkostnadsavgiften för vete och råg gäller inte spannmål för vilken upplagrings- och köpeavtal om brödsäd har slutits enligt jord- och skogsbruksministeriets beslut om upplagrings- och köpeavtal angående brödsäd (667/91).

Föreslagen lydelse

9 §

Exportkostnadsavgiften för vete, råg, korn och havre är 10 penni per kilogram spannmål som en spannmålsaffär har köpt, förmedlat, berett till foder eller i försäljningssyfte tagit emot för malning.

Exportkostnadsavgiften för vete och råg gäller inte spannmål för vilken upplagrings- och köpeavtal om brödsäd har slutits enligt jord- och skogsbruksministeriets beslut om upplagrings- och köpeavtal angående brödsäd (667/91).

Denna lag träder i kraft den 1992 och den tillämpas från och med den 1 augusti 1992.

2.

Lag**om ändring av lagen om accis på gödselmedel**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 7 december 1979 om accis på gödselmedel (881/79) 4 § och 5 § 3 och 4 punkten, sådana de lyder i lag av den 30 december 1991 (1679/91), samt fogas till 5 § en ny 5 punkt och till lagen en ny 6 § som följer:

Gällande lydelse

4 §

Accisen på gödselmedel är 2,90 mark per kilogram kväve och 1,70 mark per kilogram fosfor.

5 §

3) gödselmedel som används såsom råvara eller biämne vid industriell produktion eller förbrukas direkt vid första användningen när en vara tillverkas, *samt*

4) gödselmedel som används vid sådan rening av avfallsvatten som bygger på en biologisk process.

Föreslagen lydelse

4 §

Accisen på gödselmedel är 2,60 mark per kilogram kväve och 1,70 mark per kilogram fosfor.

3) gödselmedel som används såsom råvara eller biämne vid industriell produktion eller förbrukas direkt vid första användningen när en vara tillverkas,

4) gödselmedel som används vid sådan rening av avfallsvatten som bygger på en biologisk process, *samt*

5) gödselmedel som lämpar sig uteslutande för skogsgödsling.

6 §

Har andra än i 5 § 5 punkten avsedda gödselmedel använts för skogsgödsling, har förbrukaren rätt att på ansökan återfå accisen på de villkor som statsrådet fastställer. Accisåterbäring betalas inte om den är mindre än 100 mark.

Accisåterbäring betalas inte till den som av de skogsförbättringsmedel som avses i lagen om skogsförbättring (413/67) i understöd får ett belopp som motsvarar accisen på gödselmedel.

Denna lag träder i kraft den 1992 och den tillämpas från och med den 1 september 1992.

